

DÜNYA DEVRİMİ HAREKETİNDEN HABERLER

Yunanistan'da belediye seçimlerini

Sol Cephede kazandı

Yunanistan'da 42 belediye için yapılan genel seçimleri Yunan emekçi hareketi ve komünistlerin desteklediği Merkez Sol adaylar Tassos Vuloz ve bir çok partinin birleşimi olan Yunan sol, Ortasol adıyla birleşti. Merkez Sol, Ortasol ve diğer partilerin birleşimiyle oluşan Yunan emekçi hareketi, 42 belediye için yapılan seçimlerde 21 belediye kazanarak belediye seçimlerini kazanmış oldu. Ortasol ve diğer partilerin birleşimiyle oluşan Yunan emekçi hareketi, 42 belediye için yapılan seçimlerde 21 belediye kazanarak belediye seçimlerini kazanmış oldu.

FRANSA'DA RENAULT İŞÇİLERİNİN GREVİ SÜRÜYOR

Le Mans'taki Renault işletmelerinin grevini sürdüren işçiler, Renault yönetiminin grevi bitirmeye çalıştığına ilişkin haberleri reddettiler. Renault yönetiminin grevi bitirmeye çalıştığına ilişkin haberleri reddettiler. Renault yönetiminin grevi bitirmeye çalıştığına ilişkin haberleri reddettiler.

Arjantin'de faşizm tehlikesi

Göçmen sayının artmasıyla birlikte Arjantin'de faşizm tehlikesi olduğu belirtiliyor. Göçmen sayısının artmasıyla birlikte Arjantin'de faşizm tehlikesi olduğu belirtiliyor. Göçmen sayısının artmasıyla birlikte Arjantin'de faşizm tehlikesi olduğu belirtiliyor.

NATO'nun kanatlarında buhran var!

Büyük dünya Ortasol - Döğre petrolyle ilgili tartışmalar, Kuzey Denizindeki petrol arastirmaları için bir safha olarak kabul edilmiştir. ABD'nin NATO'daki rolü tartışılmaktadır.

ABD ve NATO arasındaki gerilim

ABD ve NATO arasındaki gerilim, Kuzey Denizindeki petrol arastirmaları nedeniyle artmaktadır. ABD ve NATO arasındaki gerilim, Kuzey Denizindeki petrol arastirmaları nedeniyle artmaktadır.

Profilo işçileri yapılan sözleşmelerin eksiklerini kendileri tamamladı

Profilo Fabrikasında Cuma günü saat 15 de başlayan grev, işçilerin sözleşmelerin eksiklerini kendileri tamamladıkları için sona erdi. Profilo Fabrikasında Cuma günü saat 15 de başlayan grev, işçilerin sözleşmelerin eksiklerini kendileri tamamladıkları için sona erdi.

Disk Yönetiminin CİP politikası iflas etmiştir

DISK Genel Kurulunun Mayıs ayında yapılan toplantısında, CİP politikasının iflas ettiği değerlendirildi. Disk Yönetiminin CİP politikasının iflas ettiği değerlendirildi.

Portekiz Komünist Partisi Genel Sekreteri Álvaro Cunhal partisinin önderliğinde son mitinde konuşuyor

Washington'da Cumhuriyetçi Senatör James Buckley Portekiz'deki durumu 'ABD'nin güvenliği için tehdit etmediğini' iddia ederek Kissinger'i Orta Doğu'yu bırakıp bu konuda kesin kararlar almaya çağırıyor. Buckley Portekiz'deki durumu 'ABD'nin güvenliği için tehdit etmediğini' iddia ederek Kissinger'i Orta Doğu'yu bırakıp bu konuda kesin kararlar almaya çağırıyor.

SBKP'ne bir milyon yeni üye katıldı

Moskova'da yayınlanan 'Kommunisticheskiy Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin üye sayısının 15 milyon 235 bin'e ulaştığını açıkladı. SBKP'ne bir milyon yeni üye katıldı.

Portekiz'de son gelişmeler, Cunhalın demeci

Washington'da Cumhuriyetçi Senatör James Buckley Portekiz'deki durumu 'ABD'nin güvenliği için tehdit etmediğini' iddia ederek Kissinger'i Orta Doğu'yu bırakıp bu konuda kesin kararlar almaya çağırıyor. Buckley Portekiz'deki durumu 'ABD'nin güvenliği için tehdit etmediğini' iddia ederek Kissinger'i Orta Doğu'yu bırakıp bu konuda kesin kararlar almaya çağırıyor.

Sindikaya Girdikleri İçin İstent Çıkarıldılar

Radar Roketleri ABD Savunma Bakanlığı tarafından çıkarıldı. Radar Roketleri ABD Savunma Bakanlığı tarafından çıkarıldı.

12 BİN BELEDİYE İŞÇİSİ MAAS ALAMADI

İstanbul Belediye'nin 12 bin belediye işçisi maaş alamadı. İstanbul Belediye'nin 12 bin belediye işçisi maaş alamadı.

BİNLERCE MEMURA BU AY MAAS VERİLDİ

Memurların bu ay maaşları dağıtıldı. Memurların bu ay maaşları dağıtıldı.

SEKTÖR İŞÇİLERİNİN GREVİ SÜRÜYOR

Sektör işçilerinin grevi sürüyor. Sektör işçilerinin grevi sürüyor.

Bankalarda çalışanlar ve banka sendikacılığı

Bankalarda çalışanların sendikacılığı tartışılıyor. Bankalarda çalışanların sendikacılığı tartışılıyor.

Vietnam hakkındaki mücadelesi dünya halklarına ışık tutuyor

Vietnam'daki mücadele dünya halklarına ışık tutuyor. Vietnam'daki mücadele dünya halklarına ışık tutuyor.

TÜRKİYEDE GEÇEN HAFTA

Geçtiğimiz hafta Türkiye'de birçok parti için önemli gelişmeler yaşandı. CHP'nin kongresi, DTP'nin kuruluşu, İYSP'nin kuruluşu gibi önemli olaylar yaşandı. Ayrıca, bazı partilerin liderleri de önemli konuşmalar yaptı.

Siyasî transferlerin temelinde egemen sınıfların çekişmesi vardır

Siyasî transferlerin temelinde egemen sınıfların çekişmesi vardır. Siyasî transferlerin temelinde egemen sınıfların çekişmesi vardır.

Öğrenci gençlik

Öğrenci gençlik hareketleri, toplumsal sorunları tartışıyor. Öğrenci gençlik hareketleri, toplumsal sorunları tartışıyor.

İSÇİ DAVASI

Zonguldak işçilerinin haftalık gazetesi P.K.68 zonguldak abone 50 TL

Maltepe Tuğbay'ı

Maltepe Tuğbay'ı hakkında haberler. Maltepe Tuğbay'ı hakkında haberler.

AÇIKLAMA

Açıklama metni. Açıklama metni.

Vietnam İşçi Partisi öncülüğündeki Vietnam halkının uzun yıllardır süren kurtuluş mücadelesi son haftalarda birçok yeni zaferler kazanmıştır. Güney Vietnam'daki gerici Van Tiyö hükümetinin 1973 Paris anlaşmasını defalarca ihlâl etmesi, Güney Vietnam geçici Devrim Hükümetinin ve Ulusal Kurtuluş Cephesinin ileri hareketinin gelişmesine yol açmış ve devrimci halk kuvvetleri gerici Saygon hükümet kuvvetlerine karşı ardarda yeni zaferler kazanmışlardır.

Ulusal Kurtuluş Kuvvetlerine bağlı birlikler Güney Vietnam'da büyük ilerlemeler kaydetmişler, gerici Van Tiyö'nün birçok kalesi düşmüş ve kurtuluş kuvvetleri Saygon'a 30-

40 km kadar yaklaşmışlardır. Ardarda yenilgiye uğrayan Saygon yönetimi çok zayıflamış, ABD emperyalizminin yardımlarına rağmen ayakta duramaz hale gelmiştir. Saygon'da tam bir kargaşa ve çöküntü hakimdir; bozgun halinde çekilen hükümet kuvvetleri, intihar eden komutanlar, suistimaller, darbe teşebbüsleri, açlık ve sefalet birbirini kovalamakta ve gerici yönetimi içten içe kemirmektedir.

Vietnam ve Kamboçya'daki halk kurtuluş kuvvetlerinin son zaferleri dolayısıyla bu hafta, Vietnam'daki mücadelenin geçmişini, hangi aşamalardan geçtiğini ve bu süreç içinde işçi sınıfı partisinin rolünü ele almak istiyoruz.

● Vietnam İşçi Partisinin liderlerinden Vo Nguyen Giap «Vietnam Ulusal Kurtuluş Savaşı» adlı yapıtında şöyle başlıyor söze:

«Son kırk yıl boyunca, Vietnam halkı, Vietnam Emekçiler partisinin ve onun büyük önderi Başkan Ho Şi Minh'in şanlı bayrağı altında, tarihimizde yeni bir

çağı, bağımsızlık ve ona yurdun özgürlüğü çağını, sosyalizm çağını açarken ve dünya devrimine layık bir katkıyı yerine getirirken, milli kurtuluş yolunda nefes almaksızın mücadele etti ve gerçekten büyük zaferler kazandı. Halkımız ve ordumuz bunu her şeyden önce Partimizin Marksist siyasi ve askeri çizgisi gibi yenilmez bir silâha borçludur.»

Vietnam halkının mücadelesi dünya halklarına ışık tutuyor

Vietnam uzun mücadelelerle, halk ayaklanmalarıyla şekillenmiş ve gelişmiş bir tarihe sahiptir.

Ulusal plandaki mücadeleler, çatışmalar hesaba katılırsa, Vietnam halkının, MİLA'tan 18. yüzyıla kadar önemini taşıyan köpek için yirmiden fazla savaş verdiği ortaya çıkar.

Bu süreklilik mücadeleler ve bağımsızlık savaşları, Vietnam halkının kahramanlık ve direnme savaşları geleneğini zenginleştirir. İşte bu köklü gelenek, sırayla, Fransız ve A.B.D. emperyalizmini dize getirmiş ve dünya devrimci pratiğine yeni boyutlar kazandırmıştır.

Vietnam İmparatorluğunun Kuruluşu

18. yüzyılın başlarında Vietnam İmparatorluğu henüz oluşmamıştı. 16. yüzyılın başlarında Vietnam Kuzeyden güneye doğru genişliyordu. Bu yayılış güney illerin topraklarının elerinden ayrılmamasına neden olduğundan, ülkeyi ikiye böldü ve kuzeydeki Trinh sülalesi ile güneydeki Nguyen sülalesi iki ayrı feodal krallık oluşturdu.

18. yüzyılın ikinci yarısına kadar süregelen bu durum 1773 yılında Tay - Son köyünde başlaştı. Bu ayaklanma sonunda Nguyen hanedanından kral Hue Vong öldürüldü. Yerine geçen oğlu, ken dine bağlı birlikleriyle Tay - Son isyanını bastırdı. Fransızlar'la anlaşan kral, bir liman ve bir ada karşılığında, askerî yardım sağlıyarak Hanoi'yi aldı. Bu olaylardan sonra küçük kral kendi imparator ilan etti ve kuzey krallığını da topraklarına katarak Tonkin'den Siam'a kadar bütün ülkeye hakim duruma geçti. Çin İmparatorluğu kendisini tanıyanlar ülkeye «Viet - Nam» adını verdi. Artık, ülkenin bü-

tün sivil ve askerî iddiaları onun kişiliğinde birleşmekteydi. 1820 yılında imparator önce yerine geçen onun Fransızlar aleyhine koymuş olduğu emirlere uymadılar. 1848 yılında tahta geçen yeni imparatorun izlediği politikta 1858 yılındaki Fransız müdahalesine uygun bir zemini hazırladı.

Zengin doğal kaynaklar, kavruk ağaçları, kömür madenleri sömürgeci güçler için çekiydi. Fransa bu avantajlarını göz önünde bulundurarak Çin - Hindini sömürgeleştirip kendi hamme deposu haline getirmek istiyordu. Fransız sömürgecileri bu amaçlarını gerçekleştirebilmek için, Çin'de bazı din adamlarının (Hi-

ristiyan misyonerler) öldürülmesini bahane ederek Pekin'e saldırdılar. Fakat Çin İmparatorunun hemen uzlaşması üzerine Vietnam'ı işgal ettiler. Böylece gerici bütün Çin - Hindini sömürgeleştirme stratejisinin ilk adımını atmış oldular. Ancak, Vietnam halkı mücadele geleneğini bir kez daha göstererek ülkenin kuzey ve güneyinde direnişe başladı. Fransız saldırısının daha başlarında, Nguyen hanedanı, Fransızlarla teslim anlaşmasını imzaladı. 1858'de başlayan Fransız işgaline karşı Vietnam halkının direnişi dağınık bir şekilde tam otuz yıl sürdü.

1858'de Fransız Hue'yi işgal etti; bir yıl sonra 1864'de Tonkin eyaleti de Fransızlar'ın eline geçti.

Çinhindi Birliğinin Kuruluşu

1887'de Fransızlar işgal ettikleri eyaletleri Bahriye ve Koloni bakanlıklarına bağladılar. 1893'de de Laos bunlara eklendi. Fransızlar yavaş yavaş bütün sivil yönetimi ellerine aldılar, ülkeye arasında sınırları da kaldırarak, bütün Çin - Hindini kontrolleri altında tutabilmek için buraya bir genel vali tayin ettiler.

Böylece; Hue, Tonkin, Annam'ın Fransız yönetimine geçmesiyle, Çin - Hindî yarımadası Fransız sömürgeci haline döndü. Bugün bildiğimiz Kamboçya, Laos, Vietnam, Tayland 1887'de Fransız Çin - Hindî birliğini oluşturuyordu.

1905 Japonya Çarlık Rusya'sını yenince Vietnam'da karışıklıkları yeniden başladı.

1908 - Fransız sömürge yönetimine karşı Tonkin'de ayaklanma oldu.

1911: Genel Vali olarak tayin edilen Albert Sarraut adındaki bir Fransız milletvekili Vietnam'a

a tedrici şekilde bağımsızlık ve rileyi ilan etti. Vietnam'lulara bazı kısıtlı haklar verilecek olarak vaat edildi. Bütün Vietnam'da genel ayaklanma başladı ve Vietnam Halk Kurtuluş Cephesi, Ağustos Devrimini zafere ulaştırdı. Vietnam Demokratik Cumhuriyeti kuruldu. İmparator «Bao Dai» imparatorluğundan vazgeçerek Hükümet yüksek müşaviri oldu.

Hi Şi Minh Vietnam halkı ve bütün dünya önünde «Bağımsızlık Bildirisi» ni okudu. İkinci Dünya Savaşı bitince general De Gaulle Çin - Hindî'de tekrar Fransız sömürgeci haline getirmek için Vietnam'a asker çıkardı. O güne kadar Fransızlar Vietnam'a tanklar, uçaklar ve en iyi silâhlara donatılmış 400.000'i aşkın asker göndermişlerdi.

1946 - Vietnam Demokratik Cumhuriyeti Meclisi Hanoi'de toplanarak Ho Şi Minh'i başkanlığa getirdi. Fransa, Vietnam Demokratik Cumhuriyetini resmen tanıdı. Fakat Kasım ayında Fransız topçusu Hayfong'un bombaladı ve arkasından kuzeyde mevzilenen Fransız emperyalizminin askeri Hanoi'ye saldırıya geçtiler. Bunun üzerine başkan Ho Şi Minh direnme savaşını ilan etti: «Elimizdeki bütün imkânlarla savaşın. Silâhla, rızla, kazma, kürek, sopalarla savaşın!...» diyorodu.

1946'dan Fransız emperyalizminin bozguna uğratıldığı Dien Bien Phu (1954) zafere kadar ilk büyük direniş savaşına devam etti.

1954 - Fransızlar, Vietnam İşçi Partisinin öncülüğünde gerici la savaşı veren Halk Ordusuna karşı, güneyde feodaliler ve işbirlikçi burjuvaziyle anlaşarak karşı - devrimci bir ordu kurdu. Mücadele «Dien Bien Phu» da Fransız istilâclarına ve güneydeki karşı devrimci ordunun bozguna uğratılmasıyla son buldu.

İşçi sınıfının öncülüğünde başlatılan Vietnam halkının direnme savaşı zaferle sonuçlandı.

Cenevre Andlaşması Fransız istilâclarının arkasında ABD emperyalizmi vardı. A.B.D. emperyalizmi tüm Çin - Hindî yarımadasını elinden kurtarmak istiyordu. ABD'nin amacı, burada hem iktisadi sömürünün devamını sağlamak, hem de Sovyetler Birliği'ne ve Çin Halk Cumhuriyeti'ne karşı Çin - Hindî'nin askeri bir üs haline getirmekti.

Cenevre'de 21 Temmuz 1954'te müdahale imzalandı. Buna göre Vietnam iki yıl için ikiye bölünürdü; bu sürenin bitiminde her iki kesimde (güney kuzey) yapılacak genel seçimlerin ardından, güneye, kuzeyin birleştirilmesi öngörülmüştü.

1954'ten Temmuz ayında, 17. paralel kuzey ve güneyi ayırdı. Bu durum iki yıl sonra 20. Temmuz, 1956'da yapılacak seçimlere kadar devam edecekti. Böylece ülkenin kuzeyi «Ulusal Kurtuluş Cephesi» nin yönetiminde, güneyi ise A.B.D. emperyalizmi ile Fransız emperyalizminin yönetiminde kalyordu. A.B.D. emperyalizmi sürekli olarak Fransız saldırganlarını desteklemek ve yapılan savaş harcamalarını %80'ini karşılamıştı. Hatta bu dönemde A.B.D. dış işleri Bakanı J. F. Dulles'in Fransızlara, Dien Bien Phu'da nükleer silâh kullanmayı önerdiği de bilinmektedir.

Cenevre Sözleşmesiyle, 17. paralelden kuzey ve güney arasında çekilen çizgi, aslında sadece askeri ayırma çizgisiydi ve siyasi ya da coğrafi bir nitelik taşııyordu (Cenevre sözleşmesinin 6. maddesi) Ates - kes tamsı geçiyordu.

1945 Ağustos'ta Sovyetler Birliği'nin ve Müttefik Devletleri'nin ordularının başarı kazandıkları Japonya teslim oldu. Bütün Vietnam'da genel ayaklanma başladı ve Vietnam Halk Kurtuluş Cephesi, Ağustos Devrimini zafere ulaştırdı. Vietnam Demokratik Cumhuriyeti kuruldu. İmparator «Bao Dai» imparatorluğundan vazgeçerek Hükümet yüksek müşaviri oldu.

Hi Şi Minh Vietnam halkı ve bütün dünya önünde «Bağımsızlık Bildirisi» ni okudu.

İkinci Dünya Savaşı bitince general De Gaulle Çin - Hindî'de tekrar Fransız sömürgeci haline getirmek için Vietnam'a asker çıkardı. O güne kadar Fransızlar Vietnam'a tanklar, uçaklar ve en iyi silâhlara donatılmış 400.000'i aşkın asker göndermişlerdi.

1946 - Vietnam Demokratik Cumhuriyeti Meclisi Hanoi'de toplanarak Ho Şi Minh'i başkanlığa getirdi. Fransa, Vietnam Demokratik Cumhuriyetini resmen tanıdı. Fakat Kasım ayında Fransız topçusu Hayfong'un bombaladı ve arkasından kuzeyde mevzilenen Fransız emperyalizminin askeri Hanoi'ye saldırıya geçtiler. Bunun üzerine başkan Ho Şi Minh direnme savaşını ilan etti: «Elimizdeki bütün imkânlarla savaşın. Silâhla, rızla, kazma, kürek, sopalarla savaşın!...» diyorodu.

1946'dan Fransız emperyalizminin bozguna uğratıldığı Dien Bien Phu (1954) zafere kadar ilk büyük direniş savaşına devam etti.

1954 - Fransızlar, Vietnam İşçi Partisinin öncülüğünde gerici la savaşı veren Halk Ordusuna karşı, güneyde feodaliler ve işbirlikçi burjuvaziyle anlaşarak karşı - devrimci bir ordu kurdu. Mücadele «Dien Bien Phu» da Fransız istilâclarına ve güneydeki karşı devrimci ordunun bozguna uğratılmasıyla son buldu.

İşçi sınıfının öncülüğünde başlatılan Vietnam halkının direnme savaşı zaferle sonuçlandı.

Cenevre Andlaşması

Fransız istilâclarının arkasında ABD emperyalizmi vardı. A.B.D. emperyalizmi tüm Çin - Hindî yarımadasını elinden kurtarmak istiyordu. ABD'nin amacı, burada hem iktisadi sömürünün devamını sağlamak, hem de Sovyetler Birliği'ne ve Çin Halk Cumhuriyeti'ne karşı Çin - Hindî'nin askeri bir üs haline getirmekti.

Cenevre'de 21 Temmuz 1954'te müdahale imzalandı. Buna göre Vietnam iki yıl için ikiye bölünürdü; bu sürenin bitiminde her iki kesimde (güney kuzey) yapılacak genel seçimlerin ardından, güneye, kuzeyin birleştirilmesi öngörülmüştü.

Cenevre Sözleşmesiyle, 17. paralelden kuzey ve güneyi ayırdı. Bu durum iki yıl sonra 20. Temmuz, 1956'da yapılacak seçimlere kadar devam edecekti. Böylece ülkenin kuzeyi «Ulusal Kurtuluş Cephesi» nin yönetiminde, güneyi ise A.B.D. emperyalizmi ile Fransız emperyalizminin yönetiminde kalyordu. A.B.D. emperyalizmi sürekli olarak Fransız saldırganlarını desteklemek ve yapılan savaş harcamalarını %80'ini karşılamıştı. Hatta bu dönemde A.B.D. dış işleri Bakanı J. F. Dulles'in Fransızlara, Dien Bien Phu'da nükleer silâh kullanmayı önerdiği de bilinmektedir.

men gerçekleşince, Fransa, ordularını güneyden çekecek ve 1956 seçimleri de Vietnam bir tek önderlik altında birleştirilecekti. Fakat bir müddet sonra ABD 17. paralel siyasi ve coğrafi bir sınır olarak görmeye başlamıştı. Bu görüşün altında yatan gerçek A.B.D.'nin Güney Vietnam'ı ken di sömürgeci durumuna getirme arzusu idi.

1955 - Nitekim 1955'in ekiminde A.B.D.'nin hazırladığı bir senaryo uygulanır ve Güneye Cumhuriyet ilan edilir. ABD emperyalizmi Ngo Dinh Diem'i devlet başkanlığına seçti.

Diem aslında bir toprak beyidir ve 1930 yılında Vietnam hal-

1956 yılının Nisan ayında Fransızlar, son seferi birliklerini geri çekerek Güney Vietnam'ı ABD emperyalizmine terketmişlerdi. Bu tarihte sonra Güney Vietnam açığa ABD emperyalizminin egemenliği altına girdi. 1958 - Diem rejimi CIA'nın emirlerine uyarak tutuklanmalara girişti. Arkasından bir dizi kanlı sızist dikta rejimi kurdu. ABD Vietnam Cumhuriyeti'nin S.E.T.O. askeri blokuna katılacağı açıklandı. ABD emperyalizmi, Güneye Doğu'da Sosyalist Devletleri kuşatma politikasını uygulamaya başladı. Aynı tarihlerde, Kuzeyde Viet Minh Sovyetler Birliği'nden ve Çin Halk Cumhuriyeti'nden aldığı yardımlarla gelişiyor ve savasta tahrip olan ülke-eko nomisini büyük hamlelerle yeni de inşa ediyordu. Vietnam İşçi Partisinin öncülüğünde sosyalizmin inşası hızla geliyordu. Vietnam Halkı büyük bir tutuklu kalıyor ve zafelerini pekiştiriyordu. ABD emperyalizminin uşağı Diem Hükümetinin, halk üzerindeki ibaklarını yoğunlaştırması üzerine güneyde gizli gerici örgütleri kurulmaya başlandı. 1958'in sonuna doğru Güney Vietnam'da Amerikan «Diem rejimine» karşı Viet-Kong'un direniş hareketi başladı.

1959 - Vietnam İşçi Partisi Güneyli gerillalara yardım edeceğini bildiriyor. ABD ile G. Vietnam'ın Cenevre Andlaşması hükümlerini sürekli ihlâl etmeleri üzerine Vietnam'ın birleşmesi için hiç bir olanak kalmadığını gören Kuzey Vietnamlular, «Viet nam Demokratik Halk Cumhuriyeti» ilan ediyorlar.

1960 - Ho Şi Minh Vietnam İşçi Partisinin III. Kongresine başkanlık ediyor ve bir müddet sonra 61. Komünist Partisinin Moskova'da toplanan konferansına katılıyor. Bu esnada, güneyde ABD filen savaşa başlamak üzere harekâtımları yoğunlaştırıyor. Güney Vietnam Devlet Başkanı Ngo Diem de askeri gücünü arttırarak Güney Vietnam halkını başta altında tutuyor. Diem'in Milli Savunma harcamaları bütçe %60'ı buluyor. Halkın direnişine karşısında açılan Diem, durmadan hükümeti değiştirdiği yapıyor. Diem'in, artan faşist baskıları karşısında güneyde Viet-Kong halk kitlelerinin de katılmasıyla «Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesini» örgütliyor.

1960 - Cenevre Sözleşmesine göre seçim zamanı geldiğinde, kukla Diem hükümeti, CIA'nın direktörleriyle uygun olarak seçimlerin yapılmasını engelledi. Güneydeki Saygon hükümeti Cenevre sözleşmesini tanımayacağı ni bildirdi. Çünkü, Vietnam halkının %80'i Viet Minh'i tercih ediyor ve özgürlük ve bağımsızlık davranışını nedenini söylüyor.

1961 - Cenevre Sözleşmesi ABD emperyalizminin varlığına karşı, güneyde feodaliler ve işbirlikçi burjuvaziyle anlaşarak karşı - devrimci bir ordu kurdu. Mücadele «Dien Bien Phu» da Fransız istilâclarına ve güneydeki karşı devrimci ordunun bozguna uğratılmasıyla son buldu.

İşçi sınıfının öncülüğünde başlatılan Vietnam halkının direnme savaşı zaferle sonuçlandı.

Cenevre Andlaşması Fransız istilâclarının arkasında ABD emperyalizmi vardı. A.B.D. emperyalizmi tüm Çin - Hindî yarımadasını elinden kurtarmak istiyordu. ABD'nin amacı, burada hem iktisadi sömürünün devamını sağlamak, hem de Sovyetler Birliği'ne ve Çin Halk Cumhuriyeti'ne karşı Çin - Hindî'nin askeri bir üs haline getirmekti.

Cenevre'de 21 Temmuz 1954'te müdahale imzalandı. Buna göre Vietnam iki yıl için ikiye bölünürdü; bu sürenin bitiminde her iki kesimde (güney kuzey) yapılacak genel seçimlerin ardından, güneye, kuzeyin birleştirilmesi öngörülmüştü.

Vietnam İşçi Partisi

Güney Doğu Asya'nın, savaşan Vietnam, Laos ve Kamboçya halklarının, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm yolundaki mücadeleleri birbirleriyle adeta kaynaşmış gibidir. Geçmişte olduğu gibi yarın da halklar birlikte hareket etme ve dayanışmanın en güzel örneklerini vereceklerdir. Fransız sömürgeciliği ardından da Amerikan emperyalizmi bu dayanışmayı bozmak için denenen geleni yapmış ama halkların kardeşliği emperyalizmin işlerini sökmevi başarınmıştır.

Vietnam, Kamboçya ve Laos'taki mücadele, aynı zamanda Parti'nin önemini ve Parti'nin çok geniş halk yığınlarını, emperyalizme ve onun yerli ortaklarına karşı mücadelede, nasıl örgütleyip başarıya ulaştırıldığını en güzel örneklerinden biridir.

Güney Doğu Asya'da sosyalizm mücadelesinin 1930. yılında HO Şİ MINH'in Çin Hindî Komünist Partisi'ni kurmasıyla başladığını söyleyebiliriz. Gerçi bu parti bir süre sonra etkinliğini kaybetmiştir, ama dünyanın bu bölümlündeki sosyalist kadroların yetişmesinde önemli rol oynamıştır. Ancak, özellikle emperyalizme karşı mücadelede geniş halk cephesinin kurulmasıyla Çin Hindî Komünist Partisi 1945 Kasımında dağılmıştır.

Vietnam, Laos ve Kamboçya'da emperyalizme karşı mücadele bu tarihten sonra her ülkenin kendi özgül şartlarına göre başarıyla sürmüştür. Çinhindi Komünist Partisi'nin temel kadroları ideolojik çalışmalarını daha uzun bir süre Marksist çalışma gruplarıyla sürdürdüler. Asıl parti ortada görünmüyordu. Yığınlar o an için ülkeyi yıllar boyu pençeleri altında tutmuş Fransız sömürgecilerine karşı örgütlenemeyişlerdi. Bu yüzden de Parti su yüzüne çıkmadı, ancak 5000 civarındaki üyeleri bütün halk tabakaları içinde çalışarak mücadelelerini önderliğini yapıyorlar. Müdahalenin bayrağını «Vietnam'ın Kurtuluşu İçin Birliği» taşıyorodu. Ho Şi Minh tarafından 1941 yılında kurulan bu örgüt, zamanla Birleşik Vietnam Milliyetçi Cephesi adını aldı. Artık Fransızlara karşı mücadelede iyice kişmişti.

1951 yılına gelindiğinde, Parti'nin yığınlar önüne çıkması zaman gelmişti. Ve Vietnam İşçi Partisi, Lao Dong, kuruldu. Lao Dong yine de, asıl, Cephe içinde çalışıyordu. Komünist unsurlar tarafından yönetilen bu cephe çok genişti. Demokratik, sosyalist Budist, Katolik unsurları çeşitli kitle örgütlerini kapsıyordu. 1954 yılında, Vietnam halkının kaderini tayinde büyük rol oynayan cak Dien Phu savaşına gelindiğinde, Vietnam İşçi Partisi'nin üye sayısı 400.000'i aşmıştı. Parti hücreleri ülkeye yayılmıştı, köylü kitleleri ordu tamamen nötriyi destekliyordu, cephe tamamen parti'nin kontrolü altında idi.

Parti Merkez Yürütme Kurulu üyelerinden general Giap'ın yönlüyle uğratıldı. Bundan sonra yapılan Cenevre konferansına netliği ünlü Dien Bien Phu savaşında Fransızlar büyük bir ye-

da Vietnam taraf olarak masa başına oturdu ve görüşmelerin sonunda ülke kuzey ve güney olarak ikiye ayrıldı. Artık Vietnam İşçi Partisinin tek bir sloganı vardı: «Kuzeyi savunalım, güneyi kurtaralım, millette tekrar birleşelim.»

Bu amaçla ulaşmak için kitleleri daha da fazla örgütleyebilmek amacıyla 1955'de Ana Vatan cephesi kuruldu. Bu cephe Güney Vietnam içinde mücadele eden unsurları da kapsayacaktı. Ancak Güney Vietnam Kurtuluş Cephesi Güney'de daha etkin oldu. Bu cephenin liderleri aynı zamanda Vietnam İşçi Partisinin üyeleriydiler. Parti, iktisadi, sosyal kültürel ve askeri alanda her yere damgasını vurmuş, Vietnam halkının zafere giden yolunda örgütülmüş mücadelelerin en güzel örneklerinden birini vermişti. Parti'nin işi zordu. Kuzey Vietnam gibi sömürgeci pençesinden yeni kurtulmuş bir bölgenin ekonomisini ayakta tutmak, parti'nin gücünü bir an bile kaybetmemek ve her gün daha da güçlenmesi için çalışmak ve Fransızlardan sonra dünyanın en güçlü emperyalist devletinin korkunç savaş carlarına karşı savaşmak gibi çok zor görevleri vardı. Bu büyük mücadelede Vietnam İşçi Partisi diğer sosyalist ülkelerle her alanda dayanışmanın en güzel örneklerini verdi.

Vietnam İşçi Partisi gücünün önemli bir kısmını lider kadrosu arasındaki büyük birliktir alır. Parti Ho Şi Minh gibi büyük bir liderin ölümünden sonra bile aynı kaynaşmışlığı göstermiş çıkması kaçınılmaz olan fikir ayrılıklarına kaynaşmaması, birliğe ulaşmanın yolunu bilmiştir. Parti Merkez komitesinde 71 kişi vardır. Politbüro 19 kişidir ve çoğu dünya çapında ünlü devrimcilerdir. Le Duan, Truong Chinh aynı zamanda parti'nin başta gelen teorisyenleridir. Pham Van Dong, Giap, aynı zamanda Güney Vietnam kurtuluş cephesinin liderlerinden olan Le Duc Tho, politbüro'nun birbirleriyle kenetlenmiş üyelerinden bazılarıdır. Parti'nin çok önemli bir kadroları okulu vardır. Son derece sağlam bir eğitimden geçen kadrolar Amerika'nın korkunç bombardmanlarıyla harap olan ve yıllardır bir savaş ekonomisi sürdürmekte olan ülkenin çok çeşitli sorunlarıyla da savaşmaktadır. Parti kadrolarında zaman zaman disiplinlilikler görülmüş, 1 milyona varan üye sayısını getirdiği zorlukların zaman zaman sıkıntı vermiştir. Fakat Parti'nin temel kadrolarının dayanıklılığı her şeyden üstesinden gelmelerini sağlamıştır.

Parti gazetesinde yayınlanan bir yazı parti'nin durumunu şöyle ortaya koyar: «Lao Dong yaratıcı bir parti, Marksizm - Leninizm evrensel gerçekliği ile Vietnam devriminin kaynaşmasından meydana gelen yaratıcı bir partidir... Bu bir kuraldır. Yaratıcı olmazsa bir devrim başarıya ulaşamaz. Dogmatizm devrimi yenilgiye götürür.»

SOSYALİZMİN TEMEL KAVRAMLARI

EMPERYALİZM

Geçen yüzyılın son çeyreğinden beri gelişmiş kapitalist ülkelerde kapitalist üretim tarzının ve toplum biçimlenmesinin yeni bir gelişme aşamasına, emperyalizme geçildi. Emperyalizmin özünü bilimsel bir şekilde açıklanması bundan altmış yıl kadar önce Lenin tarafından yapıldı. Lenin emperyalizmin, kapitalizmin en yüksek ve en son aşaması olduğunu teorisiyle kurarak bu görevi yerine getirdi.

Lenin'in emperyalizmin temel nitelikleri ve tanımlanması hakkında getirdiği görüşlerin doğruluğu, gerek Büyük Ekim Devrimi ve onu izleyen devrimlerin pratiğinde, gerekse emperyalizmin sonraki gelişme sürecinde defalarca kanıtlandı. Lenin'in emperyalizmin teorisi günümüzde de geçerlidir ve emperyalizmin yıkılıncaya kadar da geçerli kalacaktır. Bu teori bütün ülkelerin işçi sınıfı devrimcilerine, içinde yaşadığımız çağı kavramada büyük ışık tutmaktadır.

Lenin, Marks ve Engels'in görüşlerine uygun bir şekilde kapitalizmin gelişen bütün olgularını, kapitalizmin zorunlu bir şekilde sosyalizme dönüşümüne ortamın kaldırılması açısından incelemiş ve böylece kapitalizmin tekeli aşamaya geçmesiyle, kapitalizmin temel çelişkinin ve bununla birlikte diğer bütün çelişkilerin keskinleşmesinin nitelik olarak yeni bir aşamaya girmiş olduğunu tespit etmiştir. Arık eski, zamanın doldurmuş kapitalizmin dünya çapında sosyalizme tarafından ortadan silinmesi gündeme gelmiştir.

«Emperyalizm, genel anlamda, kapitalizmin bazı özelliklerinin gelişimi ve doğrudan doğruya devamı olarak ortaya çıkmıştır. Fakat kapitalizm, kapitalist emperyalizmin haline ancak gelişiminin belli ve çok yüksek bir derecesinde, kapitalizmin temel özelliklerinden bazıları kendi zıtlarına dönüşmeye başladığı zaman, kapitalizmin yüksek bir ekonomik ve toplumsal yapıya geçiş döneminin bazı unsurları, bütün gelişim çizgisi boyunca biçimlenip belirgini zamanı geçebilmektedir. (Lenin, «Emperyalizm — Kapitalizmin En Yüksek Aşaması»)

Emperyalizm tekeli kapitalizmdir. Ekonomik karakteri açısından Lenin emperyalizmin beş temel özelliğini şöyle nitelendirmektedir:

1. Üretimde ve sermayede görülen yoğunlaşma öyle yüksek bir dereceye gelmiştir ki, ekonomik hayatta tayin edici rol oynayan tekelleri yaratmıştır;

2. Banka sermayesi sanayi sermayesi ile kaynaşmış, ve bu finans — kapital temeli üzerinde bir mali oligarşi kurulmuştur;

3. Sermaye ihracı, meta ihracından ayrı olarak özel bir önem kazanmıştır;

4. Dünyayı aralarında bölüşen uluslararası tekeli birlikler kurulmuştur;

5. En büyük kapitalist kuvvetlerce dünyanın toprak bakımından paylaşılması tamamlanmıştır.

Emperyalizm, tekellerin ve finans kapitalin egemenliğinin kurulduğu, sermaye ihracının birinci planda önem kazandığı, dünyanın uluslararası tröstler arasında paylaşılmasına başlamış olduğu ve dünyadaki bütün toprakların en büyük kapitalist ülkeler arasında paylaşılmasını tamamlanmış olduğu bir gelişme aşamasındaki kapitalizmdir.» (age)

Fakat Lenin emperyalizmin yalnızca ekonomik yanlarını incelemedi, onun toplumun gelişmesindeki tarihsel yerini de tespit etmiştir. Emperyalizmin tarihsel yeri, onun kapitalizmin en yüksek ve en son aşaması olmasıdır. Emperyalizmin zorunlu olarak sosyalizme yol açacağı ve bu anlamda sosyalizmin arifesinde sayılır. Lenin, emperyalizmin bu açıdan bir tanımını, «Emperyalizm ve Sosyalizmin Ayrılması» adlı yazısında şöyle verir:

«Emperyalizm kapitalizmin özel tarihsel bir aşamasıdır. Bu özellik üç yönündedir: Emperyalizm, 1) tekeli kapitalizm; 2) asalağa ya da çürüyen kapitalizm; 3) geberen kapitalizmdir.»

Biz de emperyalizmi bu açıdan incelemeye çalışacağız, önce onun ekonomik muhtevamını, bes temel özellik içinde tayin edici olan ekonomik tekeli ve tekeli kapitalizmi ele alacağız. Bunu emperyalizmin asalağılığını toplumun gelişmesini engelleyici ve saldırgan karakterinin incelemeye çalışacağız. Son olarak da emperyalizmin sona ermeğe olduğu, yerini muvaffak proleter devrimlerle kazanan sosyalizme bırakması ve buna yol açan kapitalizmin genel bunalmı ele alacağız.

Bu hafta Lenin'in «İşte bütün meselelerin özü budur» dediği ekonomik tekeli ve kapitalizmin serbest rekabetçi dönemden tekeli dönemine geçiş üzerinde durmak istiyoruz.

ÜRETİMİN YOĞUNLAŞMASI VE TEKELLER

1870'lere kadar kapitalist üretim tarzı birçok küçük ya da orta büyüklükteki kapitalist işletmelerle yürüyordu. Bu işletmelerin gelişimi serbest rekabet şartları altında, yani sermayenin serbestçe ve kısıtlanmadan, sadece ekendi yaşama şartları ile belirlenene

bir şekilde hareket etmesi şartları altında ilerliyordu. Serbest rekabetçi dönemde kapitalizm, eski feodal düzene oranla üretici güçlerin gelişmesine büyük katkılarda bulunmuştu. Fakat aynı gelişme, öte yandan hızlı bir sermaye yoğunlaşmasına ve merkezleşmesine, bu durum da büyük ve güçlü işletmelerin doğmasına yol açmıştı. Bunun sonucu da kapitalizmin temel gelişmesinin muazzam bir şekilde keskinleşmesi olmuştu. Üretici güçlerin gelişmesi üretimin görülmemesi ölçülerde sosyalleşmesini doğurmuş, sermayenin merkezleşmesi, bunun az sayıda kapitalistin elinde toplanmasına yol açıyor ve böylece üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişki son derece keskinleşiyordu.

Serbest rekabetin işlemlerini sağlayan, kapitalizmin kanunları, kapitalist gelişmeyi öyle bir yere getirmişti ki, aynı serbest rekabet burada sermayenin değerlenme imkânlarını artık fustlar olmuştu. Sermaye kendi gelişmesine kendisi engel oluyordu.

İşte bu aşamada sermaye yoğunlaşmasının ve merkezleşmesinin doğurduğu tekeller ortaya çıkararak kapitalizmin temel gelişmesine engel haline gelmiş olan serbest rekabet şartları üzerinde yükselen ve tekellerin belli başlı dört ana biçiminde örgütlenmiş görülmüştür: Karteller, sendikalar, tröstler ve holding şirketleri. Karteller, tek bir sanayi dalındaki işletmelerin içinde birleşimin kendi özerkliği koruduğu fakat anlaşmalarla o daldaki hakimiyetin kurulduğu tekeli birleşimdir. Bu anlaşmalarla o daldaki tekeli fiyatlar tespit edilmekte, pazarlar paylaşılmakta, üretim miktarları tespit edilmektedir. Sendikalar kartellerden bunlardan tek tek işletmelerin ticari özerkliğinin kaybolmasıyla ortaya çıkar. Malların piyasaya sürülmesi ve hammaddelerin alınması ortaklaşa ve birlikte yapılır. Tröstler tekeli birleşimin daha yüksek bir biçimdir. Tröstlerde bir ya da birkaç üretim dalındaki işletmeler birleşmişlerdir ve tek tek işletmelerin gerek üretimdeki gerekse ticari alandaki özerklikleri kalmamıştır. Kartel bütün işletmelerin, mükiyeti birleşmiş ve bütün işletmeler tek bir yönetim altına alınmıştır. Bu yönetim, üretimi, pazarlamayı, mali işlemleri herşeyi yürütür. Şirketler tröstlerden daha geniş kapsamlı tekeli birleşimlerdir. (Ülkemizde bunlara holding de denmektedir.) Bunlar çeşitli sanayi, bankacılık ve ticaret işletmelerinin birleşmesinden meydana gelmiştir. Holdinglere kartel tek tek işletmelerin kanunî özerkliği sahip olabilirler, ama tamamen bir avuç büyük kapitalistin kontrolü altında dardır. Bu kontrol, tek tek işletmelerin hisse senetlerini elde bulundurulmalarıyla sağlanır.

Tekellerin örgütlenme biçimleri böyle çeşitlilik gösterse bile, hepsinin özü her zaman aynıdır: Muazzam ölçülerde ekonomik ve politik gücün bir avuç büyük kapitalistin elinde toplanması, büyük tekeli kârları uğruna mücadele, toplumsal hayatın bütün alanlarında egemenlik ve baskı kurma çabası. Gelecek hafta tekellerin ekonomik faaliyetlerini, tekeli kârlarının oluşmasını, tekeli rekabeti ve tekeli fiyatlarını inceleyeceğiz.

Kapitalist tekeli bu yüzden bir sonuç ortaya çıkan bir olgu değil, tersine kapitalizmin gelişmesinin zorunlu olarak verdiği bir yerrdir. Tekelin anlamı, toplumun ekonomik ve politik zorunlulukları sermayenin egemenliği altına alınması, sömürünün artması, üretici güçlerin gelişmesini engellemesi ve üretimin sosyalleşmesi ile üretim araçlarının özel mükiyetinin tekelleşmesi arasında gelişimin keskinleşmesi demektir.

Portekiz'de son gelişmeler

Baştarafı 2. Sayfada

Bu arada, Almanya ve İtalya'da Hristiyan — Demokrat ve Sosyal — Demokrat Partiler Portekiz hakkındaki endişelerini (!) bir kez daha belirtmişlerdir.

Portekiz'deki karşı devrimcilerin arındaki bu seslere karşılık PKP Genel Sekreteri Alvaro Cunhal Cezayir Haber Ajansına verdiği uzun bir demeçte görüşlerini ortaya koymuş ve «Portekiz'de burjuva demokrasisi olmayacaktır» demiştir. Cunhal devamla, «sanayim ki, 11 Mart karşı — devrim teşebbüsü, demokratik güçlerin birliğinin karşı — devrimin tehlikelerine karşı ne kadar zorunlu olduğunu ortaya koymuştur. Demokrasi yanlısı partiler bu dersi göz önünde tutmazlarsa, ortak düşmana karşı birliği sağlamak ve Portekiz'de demokratik bir rejimi inşa etmek çok kolaylaşır.»

PKP'nin politikasının önemli ölçüde destek bulduğu söylenen Silahlı Kuvvetler Hareketiyle kurulan yeni ilişkiler konusunda da Genel Sekreteri şunları belirtmiştir: «Komünist Partiyel Sosyalist Parti aramızdaki fark sudur: Biz, komünistler, demokratik bir devrim yapmaktayız, demokratik bir rejime sahip değiliz. Geçici bir demokratik durum içindeyiz. Portekiz'in sorunlarına çözümler aramak ve bulmakla meşgulüz. Bizim kanımıza göre, demokratik bir rejim, tekellerin ve büyük toprak sahiplerinin iktidarıyla bağdaşmaz. İşte bu bizim sosyalistlerle başlıca anlaşmazlık noktamızın teşkil etmektedir. Onlar Batı — Avrupa tipi bir demokrasinin mümkün olduğunu, yani demokratik özgürlükler bir yanda, tekellerin iktidarının öbür yanda ağırlaştırıldığını düşünmektedirler. İşte aramızdaki büyük fark budur.»

Silahlı Kuvvetler Hareketi hakkında Cunhal sözlerine şunları eklemiştir: «Bu özerk bir harekettir; kendine özgü programı, yönü, hattı kendine özgü ahlak anlayışı vardır. 25 Nisan'da gerici güçlere karşı savaşta beraber olduğumuz gündün beri ilişkilerimiz iyidir. Sıkı bir işbirliği yapmamızı sağlayacak ölçüde birbirine yaklaşan görüşlerimiz vardır.»

Gelecek seçimlerde PKP'nin şansını üzerine sorulan bir soruya da Cunhal şöyle cevaplamıştır: «Yapılabilir tek bütün kamuoyu araştırmaları birer fantaziden öteye gidemezler. Seçim bölgeleri pek az tanınmaktadır. Yerel gerici güçlerin egemenliğinin devam etmesi nedeniyle bazı bölgelerde heniz demokratik özgürlükler ulaşamamış bulunmaktadır. Fakat durum sürekli iyileşmektedir. Şu anda bir tahmin yapmak pek güç. Her halükârda, demokratik güçler büyük bir çoğunluk elde edecekler ve Partekizlilerin oyu geniş halk yığınlarının Komünist Partiyeye olan sağlam desteğini teyid edecekler.»

NATO ile ilgili muhtemel gelişmeler hakkında Cunhal şunları ileri sürmüştür: «Politikamız çok açık ve çok ihtiyatlıdır. Bu Avrupa'nın genel durumu çerçevesinde çok çok daha geniş bir biçimde elbet bir gün tartışılacaktır. Bizim acelemiz yok. Şu anda Portekiz'in NATO üyeliği sorununu alevlendirmeyi uygun görmüyoruz. Aynı şey Asor adalarındaki ABD üsleri içinde geçerlidir. Bunlar, şu anda tartışılmasını istemediğimiz görüşlerdir.»

Avrupa ile ilişkiler konusunda da Cunhal şunları belirtmiştir: «Avrupa ile tabii olarak kültürel bağlarımız mevcuttur. Bizler Avrupalıyız. Bununla birlikte üçüncü — dünya ülkelerinin halkları ile de derin bağlarımız vardır. Bu halkların verdiği kavgaya ve bu ülkelerin çıkarlarına sıkı sıkıya bağlıyız. Bu açıdan batılı bir ülke sayılmayız. Daha çok, gerçek ulusal bağımsızlıklar için savaşan ülkelerle omuz omuzuzuz. Sahip olduğumuz bu görüşler, şu son on yıl içinde kendi bağımsızlıklarımızı kazanmış olan ülkelerle çok geniş bir alanda işbirliği ve karşılıklı dayanışma olanaklarını sağlamaktadır.»

Öte yandan Başbakan Gonçalves te, «Portekiz, Asor'daki ABD üsünün Arap'lara karşı İsrail'e yardım için kullanılmasını izin veremeyeceklerini» açıklayarak, Cunhal'ın ileri sürdüğü görüşleri paylaştığını kanıtlamıştır.

TEKELLERİN ÖRGÜTLENME BİÇİMLERİ

Kapitalist tekeli kapitalist ekonominin çeşitli alanlarında sanayi tekelleri, banka tekelleri, ticaret tekelleri vs. gibi çeşitli biçimlerde ortaya çıkar. Tekel tek bir emperyalist ülke içinde ve aynı zamanda uluslararası planda örgütlenir. Diğer tekellerin içinde incelenecekler, burada sanayi tekelleri üzerinde durmak istiyoruz. Sanayi tekelleri, üretimin yüksek bir yoğunlaşma düzeyinde bir ya da birkaç dalda meta üretimini ve pazarı bileserek kontrol altına almış olan büyük sanayi kapitalistlerinin bir birliği şeklinde ortaya çıkar. Bu birleşme bunlara büyük çapta ekonomik ve politik güç sağlar ve böylece bunların ekonominin belli bir alanında hakimiyetlerini kurma ve tekeli kârları sağlama imkânına kavuşurlar.

Sanayi tekelleri çeşitli örgütlenme biçimlerinde ortaya çıkarlar. Geçici fiyat anlaşmalarını ve bazı küçük birleşmelerin dışında, tekeli kapitalizmin gelişme süreci içinde kapitalistler arası birleşmelerin ve tekellerin belli başlı dört ana biçiminde örgütlenmiş görülmüştür: Karteller, sendikalar, tröstler ve holding şirketleri. Karteller, tek bir sanayi dalındaki işletmelerin içinde birleşimin kendi özerkliği koruduğu fakat anlaşmalarla o daldaki hakimiyetin kurulduğu tekeli birleşimdir. Bu anlaşmalarla o daldaki tekeli fiyatlar tespit edilmekte, pazarlar paylaşılmakta, üretim miktarları tespit edilmektedir.

Sendikalar kartellerden bunlardan tek tek işletmelerin ticari özerkliğinin kaybolmasıyla ortaya çıkar. Malların piyasaya sürülmesi ve hammaddelerin alınması ortaklaşa ve birlikte yapılır.

Tröstler tekeli birleşimin daha yüksek bir biçimdir. Tröstlerde bir ya da birkaç üretim dalındaki işletmeler birleşmişlerdir ve tek tek işletmelerin gerek üretimdeki gerekse ticari alandaki özerklikleri kalmamıştır. Kartel bütün işletmelerin, mükiyeti birleşmiş ve bütün işletmeler tek bir yönetim altına alınmıştır. Bu yönetim, üretimi, pazarlamayı, mali işlemleri herşeyi yürütür.

Şirketler tröstlerden daha geniş kapsamlı tekeli birleşimlerdir. (Ülkemizde bunlara holding de denmektedir.) Bunlar çeşitli sanayi, bankacılık ve ticaret işletmelerinin birleşmesinden meydana gelmiştir. Holdinglere kartel tek tek işletmelerin kanunî özerkliği sahip olabilirler, ama tamamen bir avuç büyük kapitalistin kontrolü altında dardır. Bu kontrol, tek tek işletmelerin hisse senetlerini elde bulundurulmalarıyla sağlanır.

Tekellerin örgütlenme biçimleri böyle çeşitlilik gösterse bile, hepsinin özü her zaman aynıdır: Muazzam ölçülerde ekonomik ve politik gücün bir avuç büyük kapitalistin elinde toplanması, büyük tekeli kârları uğruna mücadele, toplumsal hayatın bütün alanlarında egemenlik ve baskı kurma çabası.

Gelecek hafta tekellerin ekonomik faaliyetlerini, tekeli kârlarının oluşmasını, tekeli rekabeti ve tekeli fiyatlarını inceleyeceğiz.

Güvenoyunda hangi..

(Baştarafı 1. Sayfada)

İste kurulan mebus pazarlarını da kesenin ağzını tefeci bezirganlıktan çok, bu büyük finans grupları açmıştır. Köp ve Ec zacıbaşı, İstanbul'un büyük finans kapitalistleri; temsili eden bir temsilci, Çukurova — İzmir desteğindeki MC'ye karşı Ankara'da tezgah kurmuştur.

Program görüşmelerinde CHP sözcüsü, kendi partisinin pazarlıklardan ve egemen sınıfların çıkarlarından bağımsız gibi göstererek daha önce KİTLE'de dile getirdiğimiz gerekçeleri ıfırlatmak zorunda kalmıştır. CHP sözcüsü şunları söylemiştir:

Gerçekten bu hükümet, gelişen ekonomik çıkarların damısık İ döğüşü, geçici bir birleşmesidir. Böylesine bir topluluğun uzun süreli bir hükümet olma yacağını bekleme çehnen bazı idderleri bilmevibilir...

Ama Sayın Demirel bu işin uzun süre yürümeceğini çok iyi bilir. Eskişehir başbakanlığı sırasında bu ekonomik çıkarları bağdaştırmaya, dengelemeye çalışmış ama başaramamıştır. En sonunda bağdaştırmaktan vazgeçip büyük sermaye kuruluşlarının gelişme ve desteklenmesini seçti. Bunun da sonucu partisinin parçalanması oldu.

Sayın Demirel kısa bir süre de olsa öteki sermaye gruplarının temsilcilerini etrafında toplayarak kendi tabanını, bir başka deyişle kendi ekonomik sığınabileceği istiyor. Ama bunun öjanak dışı olduğunu ya kında eski Odalar Birliği Genel Sekreteri kendisine bir kez da ha anlatacaktır.

Kaldı ki, devletin elindeki olanaklar bugün, değil Çukurova — İstanbul — İzmir büyük sermaye ilişkisi ile Anadolu sermayesi arasında, bu üçünün kendi arasında bile bölüşmeye yeterli değildir.

CHP sözcüsü konuşmasında daha sonra da MC hükümetinden şu konuşmayı duyduklarını belirtmiştir: İkinci konuşumuz, cephe ortaklarının motor sanayisini büyük holdinglerden birine vermeleri

dir. Üçüncü Beş Yıllık Planda motor sanayinin kamu kesiminde kurulacağı öngörülmüşken son aylarda bu sanayii özel kesime tekelci sermayesinin aktar ma çabaları çok mesafe almış görülmektedir. Büyük holdingler motor sanayisinde arsları ya yeni alman kıyasıya mücadelesi içindelerdir. Bu mücadele kamuoyundan saklanamaz hale gelmiştir. Motor sanayisi, devlet öneminin yanında, savaş sanayisinde esas olacak için bu yıl önem taşır.

CHP sözcüsünün mediateki konuşmasından yukarıya aldığımız kısmın, tekeli sermaye ile prekapitalist sermaye arasında da tekeli sermaye içindeki finans grupları arasındaki mücadeleleri açıkça ortaya koymak ta ve motor sanayii — silah sanayii meselesindeki, sömürüden en fazla pay alma mücadelesinin burjuvazinin beşli bir kesiminin sözcüsünün ağızından dile getirmektedir. CHP sözcüsünün bu konuşması öte yanda da, MC hükümetinin varlığını hoşnut olmayan «İstana dik dikkahına bir hükümetin gelirse, motor — savaş sanayii sızdır, bilensiz» teminatından başka bir şey değildir ve bir kez simin CHP lehine keseleri de masının şarhettir. Silah sanayinin başka güdücülerinden «İhami Sancarın CHP girmesine bu yüzden bir rasianti değildir. Nitekim Sancar silah sanayii için kendisinin çabalarını başlattığını oysa simdi kabine dışı kaldığını yana yakıla anlatmıştır.»

Aynı satırlar Türkiye'deki egemen sınıflar arasındaki mücadeledeyi kabul etmeyen, burjuvaz — prekapitalizm ittifakının mutlak ve statik kabul eden, finans grupları arasındaki çit dimeseyi izlemeyen ve bu yüz dede siyasi üst yapıdaki güçlenseleri bir türlü açıklığa yana kmi «Sosyalistler» içinde oldukça ilginç olsa gerek.

Köp ve Ec zacıbaşı grupları son mebus pazarında An kara'ya tezgah kurduğunu gerek baskı yo'yla, gerekse kesenin ağzını açarak MC'ye karşı ağırlığını koyduğunu ayrıca hatırlatalım.

Sözde toprak reformu

(Baştarafı 1. Sayfada)

ketlerinin başlangıç belirtirleri göze çarpmaktadır. Geçtiğimiz hafta içinde Urfa ve Viranşehir, köylere gelip toprak isteği için beyanname veren köylüler tarafından ada'la işgali edilmiştir.

Burjuvaz, bu güçlü demokratik gelişim karşısında gerileyip reformu uygulamaya geçse bile, bu kez toprak ağalarının güçlü ve kanlı tertiplerle karşılaştıkları.

İşçi sınıfının örgütülü siyasi gücü olarak yoksul ve küçük köylülüğün güneydoğu bölgelerindeki bu büyük hareketlenme ortamını çok iyi değerlendirmek ve ileride gölşecek olan demokratik köylü hareketlerini, radikal kur sal mücadeleleri, işçi sınıfının bilimi doğrultusunda kanalıze edip yönlendirmek üzere hazırlanmamızı yoğun laştırmamız. Şimdiki hakim sınıflar kargasasında ve hükümet bunalmının yarattığı toz duman arasında pek fark edilmeyen toprak reformu ile ilgili Güneydoğu'daki gelişmeler, için için kaynayan bir volkan gibidir.

İşçi sınıfımızın siyasi örgütünü ve tüm devrimci — ilerici güçlerin bu noktaya göre den uzak tu maması gerek tır.

Mebus pazarları patronlar...

(Baştarafı 1. Sayfada) mebus pazarları patronları yaymıyorlar. Bu «yüzen ve gezen oylar» öylesine gezgin ki, gazetelerin erken çıkan akşam baskıları ile ertesi sabah yayımladıkları baskılar arasında bile «parlamento aritmetiği» de işlebilir.

Bu transferler arasında dünya tarihinde eş benzeri görülmemiş politika cambazlıkları ve eş benzeri görülmemiş mebus pazarları kuytu köşelerde alabildiğine sürmekte ve herkesin gözü önünde kıyasıya bir alım — satım devam etmektedir.

İste burjuva parlamento tarihine «Altın 9» hariflerle geçecek birkaç örnek: * AP'ye geçmek ve güvenoyu vermek üzere «Iarla birlikte DP'den istifa eden DP milletvekili Hasan Değer. AP'le anlaşılmadığını ertesi günü CHP'ye girmişti. Hasan Değer poltika hayatına Menderes'in DP'sinde başlamış, AP'ye milletvekili olmuş, sonra DP'ye geçmiş ve Mec'is'de beşirganların en ünlülerinden birisi olarak tanınmıştır. CHP Genel Başkanının değeri öven sözleri herhalde Değer'in millete «değerli» hitmetmelerinden ileri gelmektedir.

* Nebil Oktay, CHP, milletvekili İken Turhan Feyzioğlu ile birlikte Güven Partisi'ne geçmiştir. Ecevit aleyhtarlığının ve Anti — Komünizm ticaretinin boyraktarlığını yapmış, 12 Mart faşist döneminde hakanlık koltağuna kurulumus birisidir. Bu politikaçı birkaç ay önce CHP'ye olan bağlılığını dile getirmiş, «Yuvaya dönmüş», ama bir ay sonra istifa edip tekrar CGP'ye girmişti. Derken yeniden CGP'den istifa ederek «CHP ile arasında bir fikir ayrılığı olmadığını» söylemiştir.

* AP milletvekili Emin Turgutaş hükümet programının mecişte görüşülmesi devam ederken AP'den istifa edip CHP'ye girdi. Ecevit bu haberi özel bir masajla halkımıza «Müjde İedi» ve TRT 21 haberlerinde

bu «sevindirici» haberi yayınladı. Ne var ki hemen ertesi gün 13 haberlerinde Sayın Turgutaş'ın yeniden AP'ye girdiğini öğrendik. Hazret, bir gece lik vidad muhasebesinden sonra bir akşam önce istifa ettiği partisine ertesi sabah tekrar döndüğüne akladı. Sonradan öğrendik ki, istifa haberini duyan Demirel yuvadan kaçan kuşu Orman Bakanlığa vaaziyle tekrar yuvaya geri alabilmiş.

İşçi sınıfı sosyalistleri olarak filan ediyoruz: * Bütün bu çirkef politikacıların Bizans oyunlarının, sark beşirganlığının halkımıza ilgisiz yoktur Hakim sınıflar adına halkımızın tepesinde boza pişiren burjuva beşirgan partilerin bu çirkinlikleri onların halkımızı temsil etmediğini yeni bir belgesidir.

* Burjuva parlamentarizminin rıya, demagoji ve menfaat batağında yüzen ve gezen politikacıların karşısına işçi sınıfı ahlağına ve dürüstlüğüne dayanarak, işçi sınıfı bilimini kılavuz alan politikayla karşı çıkıyoruz.

* Her geçen gün işgiri biraz daha pazara çıkan burjuva politikacılığının güldüğü maskesi, da ha fazla düşen yuzünü kitlelere teşhir etmek için ajitasyon görevimizi yaygınlaştırmamız.

* Burjuva parlamentarizminin teşhir ederken, 1971 öncesinde bir tekum sol gevrecilerin yaptığı gibi asla unutmamalıyız. Bunun alternatifinin esker — stiv din zümresine olmadığını, burjuva parlamentarizmine karşı işçi sınıfının ve halkın örgütülü gücünün demokratik ve devrimci politikasını savunacağımızı bilmeliyiz.

* Mebus Pazarlarının arın da vatan pasında, egemen sınıfların sömürüden pay alma kavgasıdır.

* Mebus pazarları kokmuş kapitalist düzenin bir yansımasıdır. Kapitalist düzen yasadıkça bu ve benzeri kokulardan kurtulmak imkânsızdır.

Milliyetçi cephe'ye

(Baştarafı 1. Sayfada)

Emperyalizme bağımlı yerli egemen güçlerin bütün kararlı planlarına ve sınıdilik Milliyetçi Cephe partilerinde somutlanan egemen güçler despotizmine karşı, kararl ve azimli, ana ana akülü, bilimsel mücadele vermek, işçi sınıfı sosyalizminin örgütülü güçlerine ve tüm ilerici ve demokratik güçlere düşmektedir.

Milliyetçi Cephe'nin yerleştirmek isteyeceği politik devlete ne karşı ve MC partileri arasında, asker diktatörlük için kompolar düzenleyecek faşist kilitlerin tertiplerine, oyunlarına karşı, devrimci uyanıklığı elden bırakmadan mücadele etmenin tek yolu, faşist trmanışın önüne örgütülü emekçi kitleleri çıkarmaktır.

Faşist kilitlerin ve onların arındıkları açık — gizli örgütlerini, devrimcileri işçi sınıfından ve emekçi yığınlarından tecrit etme çabalarını boşa çıkarmak için daha geniş ölçüde kitlelere bağ kurmak, daha geniş ölçüde emekçi yığınlarını anti — faşist anti — emperyalist mücadeleye sokmak zorundadır. Ve bu çabalar içinde, emekçi yığınların öcünü gücü işçi sınıfının politik örgütlenmesini güdülmek, tüm çabalarımızı bu yönde ve işçi sınıfının merkezi otoritesini ileri düzeyde in sa etmeğe yolunda yoğunlaştırmaktır.

MC'nin yerleştirmek istediği türden baskıcı, faşist özelemler bir yönetimin kök salması, faşizmin daha da güçlenmesi, ana rak onun karşısındaki sosyalist ve demokratik güçler zaaf gösterilemeye mümkündür. Faşizm kaçınılmaz bir olgu değildir. Faşizm, ancak ona karşı mücadele edilecek önlenelidir. Ve bu bu mücadelenin etki ölçüsü işçi sınıfının siyasi gücünden geçer.

Kıbrıs Anayasası

(Baştarafı 1. Sayfada)

mek için bir bir dolap çevirdi. Nitekim anayasa taslağı, kurucu meclis üyelerinin önüne bir emrivaki halinde getirildi. O kadar ki, kurucu meclis üyeleri daha taslağı görmeden, Denktas'ın oğlu Raif Denktas tarafından önerilen Zaman gazetesinde tam metin yayımlandı. Kıbrıs Ülkü Ocaklarının da başkanı olan ve faşist olmakla övünen Raif Denktas, anayasa taslağını emikemmel olduğunu iddia ediyor ve bu taslağı değiştirmek isteyenleri «hainlik ile suçluyor.»

Oğul Denktas böylesine okur ken, Kutucu Meclis'teki tartışmalar da bir dizi antidemokratik ve yasadışı uygulamayla, ki sıfırları ve taslak bir emrivaki haline getirildi. Oysa KİFD Anayasa Taslağı, Kıbrıs Türk Toplumuna içine, demokratik bir düzeni kurmayı değil, açıkca Denktas'ın kişisel sultasını pekiştirmeyi amaçlamaktadır.

İşte Devlet Başkanına meci 13i feshetme yetkisi verilmiştir. Bu 1876 Osmanlı Kanununa Esaslıyışından hiç de farklı bir hüküm değildir. Kendini simdi den devlet başkanı gören Denktas, ipleri elinde tutmanın bo sanı içindedir. Keza eyaş organ olan KİFD Meclis — «bilice tasarımsı üzerinde gider arırcı veya belli idderleri aza lıcti önerilerde bulupma hak ki tanımamaktadır. Kıbrıs'ta yıllar yılı Türkiye'ye bağımlı bir tekum sol gevrecilerin yaptığı gibi asla unutmamalıyız. Bunun alternatifinin esker — stiv din zümresine olmadığını, burjuva parlamentarizmine karşı işçi sınıfının ve halkın örgütülü gücünün demokratik ve devrimci politikasını savunacağımızı bilmeliyiz.

* Mebus Pazarlarının arın da vatan pasında, egemen sınıfların sömürüden pay alma kavgasıdır.

* Mebus pazarları kokmuş kapitalist düzenin bir yansımasıdır. Kapitalist düzen yasadıkça bu ve benzeri kokulardan kurtulmak imkânsızdır.

İş, ekmek, hürriyet

(Baştarafı 1. Sayfada)

Nobel ilaç fabrikasında işten çıkarılan hamile kadın işçinin işe geri alınması için, işçiler topluca direnişe geçtiler. Bunun üzerine, işveren 20 kişiyi daha işten attı. Ama bu zorbalık işçileri sindirmeye yetmedi, direniş devam etti.

Kartal Maltepe'sinde Tuğbay Tuğla fabrikasında işveren 7 işçiyi işten çıkarınca işçiler direnişe geçtiler, patron 32 işçiyi daha işten çıkarınca, direniş büyüdüverdi.

Profilo fabrikasında işçiler, toplu sözleşmede iş güvenliğinin sağlanmadığını belirterek direnişe geçtiler ve saltare bastılar.

Egemen sınıfların her çeşit baskı ve saldırılarına rağmen süren bu direnişler, münferit ve rastgele olaylar değildir. İşçi sınıfı içindeki hızlı uyanış ve bilinçlenme, gelişen yüksek dayanışma ruhu ve kolektif davranış özelliği, işveren gericiliğinin ve tahakkümünün karşısında tek bir yumruk gibi oluveren işçilerin kararlılığı baskı ve tahakküm özelemlerine verilmiş en iyi cevaptır.

Emperyalizmin ve yerli ortaklarımız gericiliği ve zorbalığı ne denli artarsa artımsın, emekçi halkımızın iş-Ekmek-Hürriyet mücadelesi güçlenerek devam etmektedir. Ve bu mücadelenin öncü gücü olan işçi sınıfımız, sömürü ve zorbalığa karşı en başta yürümekte, bir yandan ekonomik ve demokratik mücadeleyi sürdürmekte, öte yandan gerçek kuruluşunun öncüsü siyasal örgütlenme yolunda ilerlemektedir.